T015 BD VI 201-Q1 Đại Trang Nghiêm Kinh Luận

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 201

ÑAÏI TRANG NGHIEÂM KINH LUAÄN Taùc giaû: Boà-taùt Maõ Minh. Haùn dòch: Ñôøi Dieâu Taàn, Tam taïng Phaùp sö Cöu-ma-la-thaäp.

QUYEÅN 1

Kính leã Ñaáng Toái Thaéng.
Döùt duïc, vöôït ba coõi
Vaø kính Nhaát Thieát Trí
Phaùp cam loä maàu nhieäm
Cuøng vôùi taùm baäc Thaùnh
Taêng thanh tònh Voâ caáu.
Tyø-kheo Phuù-na-hieáp
Caùc luaän sö Di-chöùc...
Chuùng Taùt-baø, Thaát-baø
Vaø chaùnh ñaïo ngöu vöông,
Caùc vò luaän sö naøy
Chuùng con ñeàu kính thuaän.
Giôø con tuaàn töï noùi
Baøy roõ luaän Trang Nghieâm
Ngöôøi nghe ñöôïc ñaày ñuû
Caùc thieän töø ñoù sinh
Ñaùng quy y hay khoâng
Ñaùng cuùng döôøng hay khoâng
Ñieàu thieän aùc ôû ñaâu
Phaûi neân giaûi thích roõ.

CHÖÔNG 1 Toâi töøng nghe: Vaøo thuôû xöa, taïi nöôùc Caøn-ñaø-la coù moät ngöôøi ñi buoân ñeán nöôùc Ma-ñoät-la. Trong nöôùc naøy coù moät ngoâi thaùp Phaät. Trong ñoaøn ngöôøi ñi buoân coù moät Öu-baø-taéc, haèng ngaøy ñeán cung kính leã baùi ngoâi thaùp. Treân ñöôøng ñi ñeán thaùp Phaät coù caùc Baø-la-moân thaáy Öu-baø-taéc leã baùi thaùp Phaät, hoï ñeàu cöôøi côït. Moät hoâm, trôøi raát noùng böùc, caùc Baø-la-moân naøy aên côm xong giaûi taùn. Coù ngöôøi ñöùng treân ñöôøng, coù ngöôøi ñöùng caïnh cöûa, coù ngöôøi taém goäi, coù ngöôøi xoa höông, coù ngöôøi ñi, coù ngöôøi ngoài... Khi Öu-baø-taéc ñi leã thaùp trôû veà, caùc Baø-la-moân thaáy, lieàn goïi: –Naøy oâng Öu-baø-taéc, haõy ñeán ñaây ngoài noùi chuyeän chôi. Nay oâng khoâng bieát coù trôøi Tyø-nöõu Ma-heâ-thuû-la kia,... ñeå kính leã hay sao, maø laïi ñi leã baùi thaùp Phaät chaúng laø phieàn laém sao? Öu-baø-taéc ñaùp: –Toâi chæ bieát moät ít coâng ñöùc cuûa Ñöùc Theá Toân, cho neân

toâi quy ngöôõng, cung kính ñaûnh leã Ngaøi. Toâi chöa bieát trôøi cuûa caùc oâng coù ñaïo ñöùc gì maø muoán toâi ñeán ñaûnh leã hoï? Caùc Baø-la-moân nghe noùi vaäy, noåi giaän trôïn maét maéng: –OÂng laø ngöôøi ngu si! Boä oâng khoâng bieát thaàn ñöùc cuûa trôøi chuùng ta maø daùm buoâng lôøi nhö vaäy. Caùc Baø-la-moân lieàn noùi keä: Thaønh quaùch A-tu-la Cao roäng quanh ba lôùp Lô löûng giöõa hö khoâng Ñoâng ñuû nam vaø nöõ. Trôøi ta giöông cung teân Xa truùng thaønh quaùch ñoù Nhaát nieäm tieâu ruïi saïch Nhö löûa chaùy coû khoâ. Öu-baø-taéc nghe keä roài, cöôøi lôùn noùi: –Nhöõng vieäc nhö vaäy ta cho laø quaù taàm thöôøng, chaúng ñaùng toân kính! Roài vò Öu-baø-taéc noùi keä ñaùp laïi: Maïng nhö söông treân laù Coù sinh aét coù dieät Taïi sao ngöôøi coù trí Cung teân theâm taøn haïi. Luùc aáy caùc Baø-la-moân nghe noùi keä nhö vaäy, taát caû cuøng nhau maéng Öu-baø-taéc: –OÂng laø ngöôøi ngu si. Ñöùc A-tu-la kia coù theá löïc roäng lôùn thích laøm vieäc aùc. Thaàn ñöùc cuûa trôøi ta söùc coù khaû naêng gieát haïi, taïi sao ngöôi baûo laø chaúng phaûi ngöôøi coù trí? Öu-baø-taéc bò traùch maéng, ngaäm nguøi thôû daøi, noùi keä: Quaùn saùt kyõ xaáu toát Ngöôøi trí tu nghieäp laønh Thöôøng ñöôïc quaû baùo lôùn Veà sau höôûng an vui

Vì sao toäi loãi xaáu
Laïi cho laø coâng ñöùc?
Taø kieán ñaõ theâm lôùn
Khen aùc cho laø thieän
Do vì nghieäp aùc naøy
Sau bò khoå baùo lôùn.

Caùc Baø-la-moân nghe Öu-baø-taéc noùi, beøn trôïn maét, giô tay doïa naït, töùc giaän noùi:

–Ngöôi laø keû raát ngu si khoâng toát. Caùc vò trôøi nhö theá maø khoâng heát loøng cung kính thì cung kính ai?

Khi aáy Öu-baø-taéc yù chí raát an nhieân, noùi:

–Tuy ta ñôn ñoäc nhöng quyù troïng ñaïo lyù, khoâng thích duøng söùc maïnh cuûa beø ñaûng ñeå tranh caõi.

Roài Öu-baø-taéc laïi noùi keä:

Keû caùc oâng toân thôø
Hung aùc, thích gieát haïi
Neáu oâng toân thôø y
Cho raèng coù coâng ñöùc
Thì cuõng phaûi cung kính
Sö töû vaø coïp soùi.
Xuùc naõo sinh gieát haïi
Loaøi quyû aùc, La-saùt
Ngöôøi ngu raát sôï haõi
Sinh taâm cung kính chuùng

Caùc baäc coù trí tueä
Phaûi neân quaùn saùt kyõ
Neáu khoâng taâm gieát haïi.
Môùi ñaùng ñöôïc cung kính.
Nhöõng ngöôøi coù coâng ñöùc
Khoâng heà coù taâm haïi
Ngöôøi tu haønh caùc aùc
Chaúng khoûi coù taâm gieát.
Neáu khoâng kheùo phaân bieät
Coâng ñöùc vaø toäi aùc
Coâng ñöùc töôûng laø aùc
AÙc töôûng coâng ñöùc
Taøn haïi böùc baùch ngöôøi
Ñöôïc ngöôøi ngu kính thuaän;
Vôùi ngöôøi coù coâng ñöùc
Laïi sinh loøng khinh cheâ
Theá gian ñeàu ñieân ñaûo
Chaúng bieát baäc ñaùng kính.
Ngöôøi Caøn-ñaø-la sinh
Phaân bieät roõ thieän aùc
Vì theá tin Nhö Lai
Khoâng kính trôøi Töï taïi.
Nhöõng ngöôøi Baø-la-moân nghe xong lôøi keä lieàn noùi:
–Teân Caøn-ñaø-la thuoäc doøng doõi naøo, coù ñaïo ñöùc gì maø goïi laø Phaät?
Öu-baø-taéc ñaùp:
Ra ñôøi cung hoï Thích
Ñaày ñuû Nhaát thieát trí
Caùc aùc ñaõ döùt tröø
Caùc thieän ñeàu ñaày ñuû.
Ñoái vôùi caùc chuùng sinh
Laøm lôïi ích taát caû
Hieåu roõ caùc phaùp töôùng
Thaáu suoát heát taát caû
Baäc Ñaïi Tieân nhö vaäy
Neân ñöôïc goïi laø Phaät.
Caùc Baø-la-moân laïi noùi keä:
Ngöôi noùi Phaät Ñaïi Tieân
Phaûi laøm vieäc böùc naõo
Trong coõi Dieâm-phuø naøy

Chieâm-maëc-lam-trì ñòa
Baø-taéc-baø-tö-traù
Ñeà-thích-a-cöïc-da
Caùc ñaïi Tieân nhö vaäy
Noåi tieáng khaép theá gian
Kieát ñöôïc ñaïi thaàn chuù
Taøn dieät caùc coõi nöôùc.
Phaät Ñaïi Tieân cuûa ngöôi
Cuõng neân haønh chuù naøy.
Phaät ngöôi coù ñöùc lôùn
Phaûi laøm vieäc taøn haïi
Neáu khoâng laøm ñoäc haïi
Sao goïi laø Ñaïi Tieân?
Öu-baø-taéc khoâng chòu noåi nhöõng lôøi phæ baùng aáy neân laáy tay bòt tai, noùi:
Thoâi, chôù noùi lôøi aùc
Phæ baùng Phaät coù chuù
Khinh huûy Ñaáng Toái Thaéng
Sau chòu khoå baùo lôùn.
Baø-la-moân laïi noùi keä:
Neáu Phaät khoâng chuù thuaät
Khoâng goïi laø Ñaïi löïc
Neáu khoâng naõo haïi ngöôøi
Sao goïi laø Ñaïi Tieân?
Ta chæ noùi lôøi thaät
Vì sao goïi phæ baùng?
Roài caùc Baø-la-moân
Voã tay cöôøi lôùn noùi
OÂng laø ngöôøi si meâ
Phaûi rôi vaøo ñòa nguïc.
Öu-baø-taéc baûo caùc Baø-la-moân:
–OÂng chôù coù cöôøi böøa. OÂng baûo Nhö Lai khoâng coù coâng ñöùc lôùn, cuõng khoâng coù söùc maïnh, ñoù laø noùi doái. Thaät ra Nhö Lai coù coâng ñöùc lôùn, coù söùc maïnh döùt haún caùc loaïi chuù thuaät, khoâng bao giôø coøn laøm nhöõng vieäc naõo haïi chuùng sinh. Baây giôø oâng haõy laéng nghe, toâi seõ noùi cho oâng bieát.
Vò Öu-baø-taéc lieàn noùi keä:
Vì coù tham, saân, si
Neân taïo chuù ñaïi aùc
Luùc ñang keát aùc chuù
AÙc quyû ghi lôøi naøy

Ñoái chuùng sinh toäi loãi
Maø laøm vieäc naõo haïi.
Phaät döùt tham, saân, si
Töø bi lôïi ích lôùn
Boû haún caùc chuù thuaät
Chæ laøm nhöõng vieäc laønh
Vì vaäy Phaät Theá Toân
Hoaøn toaøn khoâng naõo haïi
Duøng coâng ñöùc, söùc maïnh
Cöùu vôùt voâ löôïng khoå
Nay sao oâng laïi noùi
Phaät khoâng theá löïc lôùn?
Caùc Baø-la-moân nghe keä xong, taâm khoâng coøn töùc giaän beøn noùi vôùi Öu-baø-taéc:
–Nay toâi muoán hoûi chuùt vieäc, anh chôù coù böïc doïc. Naøy Öu-baø-taéc neáu Phaät khoâng coù thaàn chuù aùc thì taïi sao ñöôïc ngöôøi cuùng döôøng? Ñaõ khoâng laøm toån haïi, cuõng khoâng laøm lôïi ích, vì sao maø ñöôïc goïi laø Ñaïi Tieân?
Öu-baø-taéc noùi:
–Ñöùc Nhö Lai ñaïi Töø bi hoaøn toaøn khoâng duøng thaàn chuù aùc ñoäc laøm toån haïi chuùng sinh, cuõng khoâng vì vieäc lôïi döôõng maø chæ vì lôïi ích cho chuùng sinh neân ñöôïc ngöôøi cuùng döôøng.
Roài vò aáy noùi keä:
Ñaïi bi thöông chuùng sinh
Haèng mong cöùu khoå hoï
Thaáy ngöôøi khaùc chòu khoå
Coøn hôn mình chòu khoå
Sao coøn keát chuù ñoäc
Vaø laøm vieäc naõo haïi?
Theå taùnh chuùng sinh khoå
Sinh giaø beänh cheát ngaët
Nhö ñaép tro leân gheû
Sao coøn gaây theâm aùc
Thöôøng daäp taét noùng böùc
Baèng caùc phaùp maùt meû.
Caùc Baø-la-moân nghe noùi, lieàn cuùi ñaàu suy nghó nhöõng lôøi aáy:
–Ñaây laø vieäc toát ñeïp, chuùng ta muoán phaùt sinh loøng tin. Anh thuoäc Kieän-ñaø-la kheùo phaân bieät nôi thuø thaéng, anh tin nhöõng ñieàu naøy thaät laø ít coù, cho neân raát ñaùng khen. Kieän-ñaø-la thaät ñuùng nhö teân goïi. Goïi Kieän-ñaø, nghóa laø giöõ, giöõ ñieàu thieän boû ñieàu aùc, cho neân ñöôïc goïi laø Kieän-ñaø.

Caùc Baø-la-moân lieàn noùi keä:
Neáu giöõ ñöôïc ñòa naøy
Ñaùng goïi Thieän tröôïng phu
Treân heát trong Tröôïng phu
Thaät laø Kieän-ñaø-la.
Khi ñoù, Öu-baø-taéc suy nghó: “Caùc Baø-la-moân naøy trong taâm muoán tin hieåu, ñeàu coù theå thaønh phaùp khí. Baây giôø ta seõ phaân bieät, noùi roäng veà coâng ñöùc cuûa Phaät cho hoï bieát”.
Luùc ñoù, veû maët Öu-baø-taéc raát vui veû, noùi:
–Thaáy caùc anh tin Phaät, toâi raát vui möøng. Hoâm nay caùc anh may maén ñöôïc nghe toâi noùi chuùt ít veà coâng ñöùc vaø toäi aùc. Caùc anh neân quaùn saùt roõ raøng.
Roài vò aáy noùi keä:
Quaùn saùt coâng ñöùc Phaät
Ai thaáy ñeàu ñaày ñuû
Giôùi, vaên vaø ñònh, tueä
Khoâng ai saùnh baèng Phaät.
Caùc nuùi, Tu-di cao
Caùc doøng, bieån roäng nhaát
Trôøi ngöôøi ôû theá gian
Khoâng ai saùnh baèng Phaät.
Thöôøng vì caùc chuùng sinh
Chòu taát caû ñau khoå
Giuùp cho ñöôïc giaûi thoaùt
Khoâng luùc naøo xa rôøi.
Ai coù quy y Phaät
Maø khoâng ñöôïc lôïi ích?
Ai coù quy y Phaät
Maø khoâng ñöôïc giaûi thoaùt?
Ai thöïc haønh lôøi Phaät
Maø khoâng döùt phieàn naõo?
Phaät duøng söùc thaàn thoâng
Haøng phuïc caùc ngoaïi ñaïo
Tieáng toát vang khaép nôi
Ñaày khaép möôøi phöông coõi.
Phaät roáng tieáng Sö töû
Noùi caùc haønh voâ ngaõ
Choã thöôøng haèng Phaät noùi
Khoâng maéc keït hai beân,
Coõi trôøi vaø nhaân gian

Ñeàu noùi lôøi nhö vaäy
Neáu khoâng phaân bieät ñöôïc
Caùc nghieäp baùo keát söû.
Sau khi Phaät Nieát-baøn
Caùc nöôùc xaây thaùp mieáu
Trang nghieâm ôû theá gian
Nhö caùc sao treân khoâng
Vì theá cho neân bieát
Phaät laø Ñaáng hôn heát.
Caùc Baø-la-moân nghe lôøi aáy, coù ngöôøi sinh loøng tin, coù ngöôøi xuaát gia, coù ngöôøi ñaéc ñaïo.

CHÖÔNG 2 Laïi nöõa, neân phaân bieät veà luaän. Ñieàu goïi laø Luaän töùc laø phaùp vaäy. Ñoái vôùi phaùp phaûi neân kheùo suy nghó. Neáu suy nghó thì hieåu ñöôïc nghóa cuûa phaùp aáy. Toâi töøng nghe: Thuôû xöa coù ngöôøi Baø-la-moân teân Kieàu-thi-ca, gioûi veà Taêng-khö luaän, Veä-theá-sö luaän, hoaëc Ñeà-toaùi-ma luaän... caùc boä luaän nhö theá, ñeàu phaân bieät thaáu suoát. Vò Baø-la- moân aáy ôû trong thaønh Hoa Thò. Beân ngoaøi thaønh coù moät ngoâi laøng, ngöôøi Baø-la-moân coù chuùt vieäc tôùi ngoâi laøng ñoù ñeå ñeán nhaø moät ngöôøi baïn thaân. Khi aáy ngöôøi baïn thaân Baø-la- moân vì coù duyeân söï neân ñi vaéng. Kieàu-thi-ca noùi vôùi ngöôøi trong nhaø aáy: –Trong nhaø coâ coù kinh saùch gì khoâng? Toâi muoán ñoïc ñeå ñôïi ngöôøi aáy veà. Vôï cuûa ngöôøi baïn thaân lieàn ñi laáy saùch, tình côø laáy nhaèm kinh Thaäp Nhò Duyeân trao cho Kieàu-thi-ca. Kieàu-thi-ca ñöôïc quyeån kinh roài, lieàn ñi vaøo choã vaéng veû trong röøng ñeå ñoïc kinh aáy. Ñoïc ñeán choã: "Voâ minh duyeân haønh, haønh duyeân thöùc, thöùc duyeân danh saéc, danh saéc duyeân luïc nhaäp, luïc nhaäp duyeân xuùc, xuùc duyeân thoï, thoï duyeân aùi, aùi duyeân thuû, thuû duyeân höõu, höõu duyeân sinh, sinh duyeân giaø, beänh, cheát, öu bi khoå naõo. Ñoù goïi laø Taäp ñeá. Voâ minh dieät thì haønh dieät, haønh dieät thì thöùc dieät, thöùc dieät thì danh saéc dieät, danh saéc dieät thì luïc nhaäp dieät, luïc nhaäp dieät thì xuùc dieät, xuùc dieät thì thoï dieät, thoï dieät thì aùi dieät, aùi dieät thì thuû dieät, thuû dieät thì höõu dieät, höõu dieät thì sinh dieät, sinh dieät thì caùc khoå nhoùm hoïp nhö giaø, beänh, cheát, öu bi, khoå naõo... lieàn dieät." Kieàu-thi-ca môùi ñoïc qua moät laàn chöa hieåu roõ laém, ñeán laàn thöù hai lieàn hieåu roõ voâ ngaõ, phaùp cuûa ngoaïi ñaïo dính maéc nhò kieán: Ngaõ kieán vaø bieân kieán. Ñoái vôùi caùc phaùp hieåu saâu raèng chuùng ñeàu sinh dieät, voâ thöôøng. OÂng töï nghó: "Taát caû luaän thuyeát beân ngoaøi ñeàu khoâng coù phaùp ra khoûi sinh töû, chæ coù trong kinh naøy môùi coù phaùp giaûi thoaùt ra khoûi sinh töû". Taâm sinh vui möøng, Kieàu-thi-ca lieàn giô hai tay noùi theá naøy: –Hoâm nay ta môùi ñöôïc thaät luaän, môùi ñöôïc thaät luaän! Kieàu-thi-ca ngoài ngay thaúng suy nghó, hieåu moät caùch saâu saéc veà yù nghóa möôøi hai nhaân duyeân. Vôùi veû maët hôùn hôû nhö hoa môùi nôû, Kieàu-thi-ca noùi theá naøy: –Hoâm nay ta môùi bieát phaùp xuaát theá giaûi thoaùt söï buoäc raøng cuûa sinh töû, môùi bieát caùc luaän thuyeát cuûa ngoaïi ñaïo thaät gian doái, khoâng lìa sinh töû. OÂng beøn buoàn

than: –Phaùp Phaät chí chaân chí thaät, noùi coù nhaân coù quaû, nhaân dieät thì quaû dieät. Coøn trong

phaùp cuûa ngoaïi ñaïo thaät laø luoáng doái, noùi coù quaû maø khoâng coù nhaân, khoâng hieåu nhaân quaû, khoâng bieát giaûi thoaùt. Nhôù laïi nieàm tin tröôùc kia cuûa ta thaät laø buoàn cöôøi, laøm sao ôû trong phaùp ngoaïi ñaïo maø muoán ra khoûi doøng sinh töû? Xöa kia ta laø ngoaïi ñaïo maø muoán ra khoûi sinh töû, cuõng ví nhö coù ngöôøi bò chìm ñaém trong soùng lôùn soâng Haèng, sôï maát thaân maïng neân vuøng vaãy trong soùng nöôùc nhöng vaãn khoâng thoaùt khoûi tai naïn, bò cheát chìm trong nöôùc. Ta cuõng nhö vaäy, soáng trong ngoaïi ñaïo kia maø muoán ra khoûi sinh töû. Nhöng trong phaùp ngoaïi ñaïo khoâng coù phaùp giaûi thoaùt ra khoûi theá gian, bò chìm ñaém trong sinh töû, maát caû thaân maïng, ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc. Nay gaëp luaän naøy phaûi thöïc haønh theo môùi ñöôïc ra khoûi sinh töû. Kinh luaän ngoaïi ñaïo nhö lôøi noùi cuûa keû ngu cuoàng, chín möôi saùu thöù ngoaïi ñaïo ñeàu laø luoáng doái. Chæ coù Phaät ñaïo laø chaân thöïc cuøng cöïc, chaùnh ñaùng cuøng cöïc. Saùu vò giaùo chuû ngoaïi ñaïo vaø nhöõng ngöôøi trí khaùc ñeàu töï xöng laø Baäc Nhaát Thieát Trí, ñoù ñeàu laø noùi doái. Chæ coù Ñöùc Phaät, Theá Toân môùi laø Ñaáng Nhaát Thieát Trí, chaân thaät khoâng luoáng doái. Khi aáy Kieàu-thi-ca noùi keä: Nhöõng ñieàu ngoaïi ñaïo laøm Luoáng doái, khoâng chaân thaät Nhö ñöùa beù chôi ñuøa Gom ñaát laøm thaønh quaùch Bò voi say ñaïp leân Suïp ñoå chaúng coøn gì Phaät phaù luaän ngoaïi ñaïo Söï vieäc cuõng theá thoâi. Baáy giôø Baø-la-moân Kieàu-thi-ca hieåu saâu Phaät phaùp, sinh taâm kính tin, boû phaùp ngoaïi ñaïo, döùt töø taø kieán, ngaøy ñeâm thöôøng ñoïc kinh Thaäp Nhò Duyeân. Luùc aáy ngöôøi baïn cuûa Kieàu-thi-ca cuøng caùc Baø-la-moân khaùc trôû veà nhaø, hoûi vôï mình: –Toâi nghe Kieàu-thi-ca ñeán nhaø mình, hieän giôø anh aáy ôû ñaâu? Ngöôøi vôï traû lôøi: –Vöøa roài, oâng Baø-la-moân aáy möôïn quyeån saùch, toâi laáy saùch ñöa cho oâng ta maø khoâng bieát saùch gì. Nhöng khi ñöôïc saùch roài, oâng ta môû ra xem vaø laät qua laät laïi, buùng ngoùn tay ca ngôïi vôùi ñieäu boä vui veû khaùc thöôøng. Ngöôøi choàng nghe vôï noùi, lieàn ñeán gaëp baïn mình, thaáy Kieàu-thi-ca ngoài ngay thaúng suy nghó, lieàn hoûi oâng ta: –Anh ñang suy nghó ñieàu gì theá? Kieàu-thi-ca ñaùp baèng baøi keä: Ngu si khoâng trí tueä Xuoáng leân trong ba coõi Nhö baùnh xe thôï goám Quay voøng maõi khoâng cuøng Toâi nghó caùch giaûi thoaùt Khoûi möôøi hai nhaân duyeân. Luùc baáy giôø, ngöôøi baïn noùi: –Chæ coù anh môùi sinh taâm ít coù ñoái vôùi kinh naøy, chöù beân hoï Thích cuûa toâi maø coù kinh naøy seõ ñem xoùa chöõ ñi ñeå duøng vieát kinh cuûa Tyø-theá-sö.

Baø-la-moân Kieàu-thi-ca nghe noùi nhö vaäy beøn quôû traùch baïn: –Anh laø ngöôøi si meâ, taïi sao laïi muoán duøng nöôùc ñeå xoùa kinh naøy? Giaùo phaùp nhieäm maàu theá naøy thì phaûi duøng vaøng roøng ñeå ghi cheùp vaø ñöïng kinh naøy trong hoäp baùu, roài cuùng döôøng caùc thöù. Kieàu-thi-ca lieàn noùi keä: Neáu ta coù tieàn cuûa Seõ xaây thaùp baèng vaøng Xaây neàn baèng baûy baùu Roài traûi thaûm leân treân Raát trang nghieâm ñeïp ñeõ Ñeå daâng leân cuùng döôøng Duø laøm ñöôïc vieäc aáy Vaãn chöa xöùng yù ta. Ngöôøi baïn nghe noùi raát töùc giaän, baûo: –Trong kinh naøy ñaâu coù ñieàu gì saâu nhieäm, chöa töøng coù thì laøm sao hôn kinh cuûa

Tyø-theá-sö kia, maø oâng muoán ñem vaøng roøng vaø caùc thöù traân baûo ñeå cuùng döôøng? Khi aáy, Kieàu-thi-ca veû maët buoàn baõ noùi: –Vì sao anh laïi khinh thöôøng kinh Phaät ñeán theá? Luaän Tyø-theá-sö ñoù coù raát nhieàu ñieàu sai laàm, thì laøm sao maø anh laïi ñem so saùnh vôùi lôøi Phaät daïy ñöôïc? Nhö luaän thuyeát cuûa Tyø-theá-sö khoâng bieát roõ phaùp töôùng neân laãn loän nhaân quaû. Ñoái vôùi phaùp nhaân quaû caïn côït, gaàn guõi nhaát lieân quan ñeán bình vaø meû saønh maø coøn khoâng coù tueä giaûi ñeå phaân bieät, bieát ñöôïc, huoáng gì laø hieåu roõ nghóa cuûa thaân ngöôøi, caùc caên trong thaân, giaùc tueä, nhaân quaû. Luùc baáy giôø, ngöôøi baïn noùi vôùi Kieàu-thi-ca: –Vì sao anh noùi luaän thuyeát cuûa Tyø-theá-sö laø khoâng hieåu nhaân quaû? Trong luaän aáy noùi: meû saønh laø nhaân cuûa chieác bình, taïi sao anh noùi khoâng hieåu nhaân quaû? Kieàu-thi-ca noùi: –Luaän thuyeát Tyø-theá-sö cuûa anh ñuùng laø coù noùi nhö vaäy, nhöng khoâng ñuùng lyù. Baây giôø, anh haõy xem nhö nhaân nôi sôïi chæ ñaët laøm sôïi doïc sôïi ngang, sau ñoù môùi coù vaûi. Chieác bình saønh cuõng nhö vaäy. Ñaàu Tieân nhaân coù chieác bình, sau coù meû saønh. Neáu ñaàu tieân khoâng coù bình, laøm sao maø coù meû saønh? Laïi nöõa, meû saønh thì khoâng duøng ñöôïc, coøn chieác bình thì duøng ñöôïc; vì theá meû saønh khoâng ñöôïc coi laø nhaân. Anh hieän thaáy ngöôøi thôï goám laáy buøn laøm thaønh chieác bình maø khoâng duøng ngoùi beå. Laïi thaáy sau khi chieác bình bò beå, thì môùi coù meû saønh, neáu chieác bình aáy chöa beå, laøm sao coù meû saønh? Ngöôøi baïn noùi: –YÙ cuûa anh cho raèng luaän thuyeát cuûa Tyø-theá-sö ñeàu khoâng ñuùng lyù nhö vaäy chaúng leõ chuùng toâi luoáng coâng vaø töï chuoác laáy ñaéng cay hay sao? Luùc ñoù, caùc Baø-la-moân ñoàng tu cuûa ngöôøi baïn nghe noùi nhö vaäy, sinh taâm buoàn baõ noùi: –Neáu nhö lôøi anh noùi thì giôø ñaây luaän thuyeát cuûa Tyø-theá-sö khoâng theå tin ñöôïc nöõa ö? Kieàu-thi-ca ñaùp: –Luaän thuyeát cuûa Tyø-theá-sö chaúng nhöõng baây giôø môùi khoâng ñaùng tin maø töø tröôùc ñeán nay ngöôøi kheùo quaùn saùt laâu ngaøy cuõng khoâng theå tin. Vì sao? Vì thuôû xöa, khi Ñöùc Phaät coù möôøi naêng löïc chöa ra ñôøi, taát caû chuùng sinh ñeàu bò voâ minh che laáp, ñui muø

khoâng coù maét tueä cho neân ñoái vôùi luaän thuyeát cuûa Tyø-theá-sö cho laø saùng suoát nhaát. Khi maët trôøi Phaät ñaõ moïc thì aùnh saùng trí tueä chieáu saùng, luaän thuyeát cuûa Tyø-theá-sö khoâng coù ñieàu gì ñaùng hieåu bieát neân phaûi boû ñi. Thí nhö con chim cuù meøo ban ñeâm bay ñi kieám aên thì phaùt huy ñöôïc khaû naêng cuûa noù, coøn ban ngaøy vì phaûi troán trong hang neân khoâng theå phaùt huy ñöôïc khaû naêng cuûa noù. Luaän thuyeát cuûa Tyø-theá-sö cuõng nhö vaäy, khi maët trôøi Phaät ñaõ moïc thì luaän thuyeát kia voâ duïng. Ngöôøi baïn laïi noùi: –Neáu nhö anh baûo luaän thuyeát cuûa Tyø-theá-sö khoâng baèng kinh Phaät, nhöng kinh Phaät ñaây coù theå saùnh ñöôïc vôùi luaän Taêng-khö khoâng? Kieàu-thi-ca ñaùp: –Nhö kinh Taêng-khö noùi, coù naêm phaàn baøn luaän veà nghóa ñöôïc roát raùo: 1. Theä; 2. Nhaân; 3. Duï; 4. Ñaúng höôùng; 5. Quyeát ñònh. Nhöng trong kinh Taêng-khö cuûa oâng khoâng coù ví duï ñeå coù theå deã hieåu roõ raøng gioáng nhö con boø lôùn, huoáng gì laø phaân roõ phaùp töôùng ñeå coù theå hieåu ñöôïc. Vì sao? Vì trong kinh Taêng-khö cuûa anh noùi Baùt-la-ñaø-na khoâng sinh,

thöôøng truøm khaép taát caû moïi nôi vaø ñi khaép nôi. Nhö trong kinh Taêng-khö noùi: Baùt-la-ñaø-na khoâng töø caùi khaùc sinh maø theå taùnh laø thöôøng haèng, coù khaû naêng sinh ra taát caû bieán, taát caû choã vaø ñeán khaép moïi nôi. Noùi veà vieäc aáy nhö vaäy thì coù nhieàu loãi laàm. Vì sao? Vì ôû trong ba coõi khoâng coù moät phaùp naøo chæ sinh ra vaät khaùc maø khoâng do vaät khaùc sinh ra, cho neân coù loãi. Laïi nöõa, truøm khaép taát caû moïi nôi vaø coù khaû naêng ñeán khaép moïi nôi, ñieàu naøy cuõng coù loãi. Vì sao? Neáu tröôùc ñaõ truøm khaép thì ñeán laø ñeán ñaâu? Neáu ñaõ ñi ñeán thì khaép seõ khoâng khaép? Hai luaän lyù naøy traùi ngöôïc nhau, yù nghóa cuûa chuùng töï phaù nhau. Neáu nhö vaäy thì khoâng ñöùng vöõng. Nhö lôøi anh noùi, khoâng töø vaät khaùc anh ra maø laïi sinh ra vaät khaùc, ôû khaép moïi nôi maø ñi ñeán khaép nôi, lôøi noùi aáy thaät laø phi lyù. Ngöôøi baïn noùi vôùi Kieàu-thi-ca: –Anh thaân thieát vôùi hoï Thích neân noùi nhö vaäy. Nhöng trong kinh Phaät cuõng coù loãi lôùn vì noùi sinh töû khoâng coù ñaàu moái. Laïi noùi taát caû phaùp ñeàu voâ ngaõ. Kieàu-thi-ca ñaùp: –Toâi thaáy phaùp Phaät daïy sinh töû khoâng coù ñaàu moái, taát caû ñeàu voâ ngaõ, neân giôø ñaây toâi doác loøng kính tin. Neáu ngöôøi chaáp ngaõ, thì khoâng bao giôø ñöôïc ñaïo giaûi thoaùt. Ngöôøi naøo bieát voâ ngaõ thì khoâng coù tham duïc, vì khoâng coù tham duïc neân ñöôïc giaûi thoaùt. Neáu coù chaáp ngaõ thì coù tham aùi, ñaõ coù tham aùi neân bò luaân hoài sinh töû, laøm sao maø ñöôïc ñaïo giaûi thoaùt? Laïi nöõa, neáu noùi sinh töû coù söï baét ñaàu thì caùi thaân ñaàu tieân naøy laø töø thieän aùc maø coù hay khoâng töø thieän aùc töï nhieân maø coù? Neáu töø thieän aùc maø coù thaân thì khoâng ñöôïc goïi laø coù thaân ñaàu tieân, hoaëc khoâng töø thieän aùc maø coù thaân naøy thì phaùp thieän aùc naøy laøm theá naøo maø coù? Neáu nhö vaäy thì phaùp cuûa oâng, moät nöûa laø töø nhaân sinh vaø moät nöûa khoâng töø nhaân sinh. Neáu noùi nhö vaäy thì coù söï sai laàm lôùn. Phaùp cuûa Phaät toâi, khoâng coù söï baét ñaàu, cho neân khoâng coù loãi. Ngöôøi baïn noùi vôùi Kieàu-thi-ca: –Coù raøng buoäc thì coù giaûi thoaùt, anh noùi voâ ngaõ thì khoâng coù söï raøng buoäc. Neáu khoâng coù söï raøng buoäc thì ai ñöôïc giaûi thoaùt? Kieàu-thi-ca ñaùp: –Tuy khoâng coù ngaõ nhöng vaãn coù söï raøng buoäc vaø giaûi thoaùt. Vì sao? Vì phieàn naõo che laáp cho neân bò raøng buoäc, neáu döùt ñöôïc phieàn naõo thì ñöôïc giaûi thoaùt, cho neân tuy khoâng coù ngaõ maø vaãn coù söï raøng buoäc vaø giaûi thoaùt.

Caùc Baø-la-moân laïi noùi: –Neáu khoâng coù ngaõ thì ai coù ñôøi sau? Kieàu-thi-ca noùi: –Caùc anh haõy laéng nghe, do caùc nghieäp phieàn naõo ôû quaù khöù maø coù thaân hieän taïi vaø caùc caên. Töø ñôøi hieän taïi gaây ra caùc nghieäp, do nhaân duyeân naøy maø coù thaân vò lai vaø caùc caên. Giôø ñaây toâi muoán noùi thí duï ñeå noùi leân yù nghóa aáy. Thí nhö haït gioáng, nhôø caùc duyeân hoøa hôïp cho neân naûy maàm. Nhöng haït gioáng naøy thaät khoâng coù sinh maàm. Khi haït gioáng tieâu ñi thì maàm lôùn leân, vì haït gioáng tieâu ñi cho neân khoâng thöôøng vaø maàm sinh cho neân khoâng ñoaïn. Ñöùc Phaät daïy söï thoï thaân cuõng nhö vaäy. Tuy laø voâ ngaõ nhöng nghieäp baùo khoâng maát. Caùc Baø-la-moân noùi: –Toâi nghe anh noùi phaùp voâ ngaõ, taâm nhô baån cuûa chuùng toâi ñaõ ñöôïc goäi röûa, nhöng coøn moät vaøi thaéc maéc, baây giôø muoán hoûi anh: neáu voâ ngaõ thì

sao vieäc tröôùc ñaây ñaõ laøm vaãn coøn nhôù maø khoâng queân? Kieàu-thi-ca ñaùp: –Do coù ghi nhôù cuøng töông öng vôùi taâm cho neân coù theå nhôù nghó vieäc trong ba ñôøi maø khoâng queân maát. Laïi hoûi: –Neáu voâ ngaõ thì quaù khöù ñaõ maát, taâm hieän taïi sinh ra, sinh dieät ñaõ khaùc, vì sao maø nhôù ñöôïc khoâng queân? Ñaùp: –Taát caû thöùc thoï sinh laøm haït gioáng vaøo trong thai meï. Nöôùc aùi thaám nhuaàn laøm cho thaân caây ñöôïc soáng, nhö haït Hoà ñaøo tuøy theo loaïi maø sinh. Thaân naêm aám naøy gaây ra nghieäp coù coâng naêng ñöa ñeán thaân sau, nhöng thaân naêm aám tröôùc khoâng sinh ra thaân naêm aám sau. Vì nhaân duyeân cuûa nghieäp neân thoï thaân naêm aám sau. Sinh dieät tuy khaùc nhöng noái tieáp khoâng ñöùt ñoaïn. Nhö ñöùa beù bò beänh, ngöôøi meï cho uoáng thuoác, ñöùa beù nhôø theá neân heát beänh. Ngöôøi meï tuy chaúng phaûi laø ñöùa con nhöng nhôø naêng löïc cuûa thuoác truyeàn sang ñöùa con. Thaân naêm aám cuõng nhö vaäy, vì coù nghieäp löïc cho neân thoï thaân haäu aám, nhôù nghó khoâng queân. Caùc Baø-la-moân laïi noùi: –Trong kinh maø anh ñoïc chæ noùi veà phaùp voâ ngaõ, nay anh giaûi ngoä coù sinh taâm vui möøng khoâng? Khi aáy Kieàu-thi-ca lieàn tuïng cho caùc Baø-la-moân nghe Kinh Thaäp Nhò Duyeân vaø noùi raèng: Voâ minh duyeân haønh, haønh duyeân thöùc… cho ñeán sinh duyeân giaø, cheát, öu bi, khoå naõo. Voâ minh dieät thì haønh dieät… cho ñeán giaø, cheát dieät, cho neân öu bi, khoå naõo dieät. Do caùc duyeân khoâng coù chuû teå, cho neân ñoái vôùi möôøi hai nhaân duyeân toâi giaûi ngoä phaùp voâ ngaõ. Chaúng phaûi trong kinh naøy chæ noùi veà voâ ngaõ thoâi maø coøn noùi coù thaân cho neân coù taâm. Do coù thaân taâm vaø caùc caên cho neân coù söï hoaït ñoäng cuûa thöùc, hieåu bieát, phaân bieät. Toâi ngoä lyù naøy lieàn hieåu roõ phaùp voâ ngaõ. Laïi hoûi: –Neáu nhö anh noùi sinh töû thoï thaân noái tieáp khoâng ñöùt ñoaïn, giaû söû coù thaân kieán thì coù loãi gì? Ñaùp: –Vì thaáy coù thaân kieán cho neân gaây ra caùc nghieäp, ôû trong naêm ñöôøng thoï thaân hình thieän aùc. Khi thoï thaân aùc seõ bò caùc khoå naõo. Neáu döùt tröø thaân kieán seõ khoâng gaây ra caùc

ngieäp. Vì khoâng gaây ra caùc nghieäp cho neân khoâng thoï thaân, khoâng thoï thaân cho neân caùc khoå döùt haún, ñaït ñeán Nieát-baøn. Vì sao noùi raèng thaân kieán khoâng coù loãi? Laïi nöõa, neáu thaân kieán khoâng coù loãi laàm neân khoâng bò sinh töû, khoâng ôû trong ba coõi chòu khoå sinh töû. Theá cho neân coù loãi. Khi aáy vò Baø-la-moân quaùn saùt thuaän nghòch nghóa möôøi hai duyeân sinh, coù nieäm tín giaûi raát saâu, trong taâm vui möøng, khen ngôïi phaùp Phaät baèng baøi keä sau ñaây: Khi Nhö Lai taïi theá Noùi phaùp deïp caùc luaän Phaät nhaät soi theá gian Laán aùt caùc taø thuyeát. Nay con gaëp di phaùp Nhö ôû tröôùc Theá Toân Thuø dieäu trong hoï Thích Ñaït saâu caùc phaùp töôùng, Caùi goïi laø Nhö Lai Chaân thaät khoâng luoáng doái Quaùn caùc phaùp nghòch thuaän Tieáng khen khaép möôøi phöông. Höôùng veà Nieát-baøn Phaät Chaép tay cung kính leã Ca ngôïi Phaät Theá Toân Thaät coù taâm ñaïi bi Hôn heát trong caùc tieân Theá gian khoâng ai saùnh Nay con quy y Phaät Giôùi, ñònh, tueä voâ thöôïng. Kieàu-thi-ca noùi: –Sao baây giôø anh laïi hieåu saâu xa coâng ñöùc cuûa Phaät nhö vaäy? Ngöôøi baïn ñaùp: –Toâi nghe ñöôïc phaùp naøy cho neân bieát Phaät coù voâ löôïng coâng ñöùc. Nhö höông traàm

thuûy maøu ñen coù nhieàu daàu, nhôø vaäy khi ñoát muøi höông ngaøo gaït, xa gaàn ñeàu ngöûi thaáy. Nhö theá, toâi thaáy thaân ñònh, tueä cuûa Nhö Lai lieàn bieát Ñöùc Theá Toân coù coâng ñöùc lôùn. Nay toâi tuy khoâng gaëp Ñöùc Phaät nhöng thaáy Thaùnh tích cuûa Ngaøi thì bieát Ngaøi laø Ñaáng treân heát. Cuõng nhö coù ngöôøi thaáy daáu chaân voi ôû beân ao hoa, neân bieát voi raát lôùn. Toâi xem luaän Nhaân Duyeân, maëc daàu khoâng ñöôïc gaëp Phaät nhöng bieát coâng ñöùc Thaùnh tích cuûa Phaät raát lôùn. Kieàu-thi-ca thaáy baïn mình coù nieàm tin hieåu saâu xa, ca ngôïi vieäc chöa töøng coù neân noùi: –Xöa nay anh ñaõ töøng ñoïc tuïng kinh saùch ngoaïi ñaïo quaù nhieàu maø baây giôø nghe kinh Phaät, chæ trong phuùt choác maø oâng ñaõ hieåu roõ nghóa thuù cuûa kinh vaø xaû boû heát kinh saùch cuûa ngoaïi ñaïo, ñoù laø raát ít coù. Kieàu-thi-ca lieàn noùi keä: Boû luaän thuyeát taø kieán Tin hieåu phaùp chaùnh chaân Ngöôøi nhö vaäy khoù ñöôïc

Neân ngôïi khen ít coù Khoâng chæ khen mình anh Coøn khen caû luaän ngoaøi Vì nghó lyù caïn thaáp Chuùng ta ñeàu xaû boû. Vì caùc luaän kia coù nhieàu loãi sai laøm cho chuùng ta sinh taâm nhaøm chaùn, sinh taâm tin hieåu. Ñöùc Phaät thaät laø Baäc Ñaïi Nhaân khoâng ai saùnh baèng. Tieáng taêm Ngaøi vang khaép caùc nöôùc trong möôøi phöông. Taát caû caùc luaän taø kieán cuûa ngoaïi ñaïo ñeàu coù loãi, cuõng nhö lôøi noùi quanh co khoâng theå hieåu ñöôïc. Vì caùc luaän aáy ñeàu coù loãi neân toâi xaû boû vaø ñöôïc ñeán vôùi phaùp Phaät. Cuõng nhö vaøo muøa xuaân, muøa haï, moïi ngöôøi ñeàu bò noùng nöïc neân muoán traùnh maët trôøi vaø ñeán muøa ñoâng laïnh thì moïi ngöôøi ñeàu nhôù ñeán maët trôøi. Caùc luaän cuûa ngoaïi ñaïo cuõng laïi nhö vaäy. Moïi ngöôøi raát muoán xaû boû nhö maët trôøi muøa haï noùng böùc. Nhöng cuõng do caùc luaän ñoù maø ta sinh ñöôïc tín taâm, neân cuõng nghó ñeán noù. Gioáng nhö khi laïnh vaãn nghó nhôù ñeán maët trôøi muøa ñoâng. Ngöôøi baïn hoûi Kieàu-thi-ca: –Baây giôø chuùng ta neân laøm gì? Kieàu-thi-ca noùi: –Baây giôø chuùng ta neân xaû boû taát caû caùc luaän thuyeát taø kieán, xuaát gia hoïc ñaïo trong phaùp Phaät. Vì sao? Vì nhö trong ñeâm toái ñoát ngoïn ñuoác lôùn, taát caû chim boà caâu ñeàu bò rôi xuoáng ñaát. Ngoïn ñeøn trí tueä Phaät ñaõ xuaát hieän ôû ñôøi, taát caû ngoaïi ñaïo ñeàu phaûi nghieâng ngaû. Theá neân hoâm nay chuùng ta muoán xuaát gia hoïc ñaïo. Luùc aáy, Kieàu-thi-ca töø nhaø ngöôøi baïn thaân lieàn ñeán Taêng phoøng xin xuaát gia. Xuaát gia roài, veà sau chöùng quaû A-la-haùn. Vì nhaân duyeân gì maø noùi leân vieäc naøy? Vì caùc ngoaïi ñaïo thöôøng bò caùc luaän thuyeát taø kieán, meâ hoaëc cho neân phaûi noùi Thaäp Nhò Nhaân Duyeân Kinh Luaän ñeå ñaû phaù nhöõng tö töôûng ñoù.

CHÖÔNG 3 Phaøm gieo troàng ruoäng phöôùc neân löïa choïn ñöùc, khoâng löïa choïn theo treû, maïnh, giaø, yeáu. Toâi töøng nghe: Thuôû xöa, coù ngöôøi ñaøn-vieät nhôø moät ñaïo nhaân quen bieát ñeán chuøa thænh chö Taêng, nhöng oâng ta yeâu caàu chæ thænh nhöõng vò Taêng lôùn tuoåi, chöù ñöøng thænh nhöõng vò Taêng treû tuoåi. Sau ñoù, vò ñaïo nhaân quen bieát ñi thænh chö Taêng, theo thöù lôùp ñeán Sa-di, nhöng ngöôøi ñaøn-vieät aáy khoâng chòu. Moät vò Sa-di noùi: –Taïi sao khoâng chòu thænh caùc Sa-di chuùng toâi? Ñaïo nhaân ñaùp: –Vì ngöôøi ñaøn-vieät aáy khoâng chòu thænh Sa-di chöù khoâng phaûi do toâi. Vò ñaïo nhaân khuyeán

hoùa lieàn noùi keä: Tuoåi giaø tích ñöùc nhieàu Toùc baïc vaø maët nhaên Chaân maøy daøi, raêng ruïng

Löng coøng, töù chi yeáu
Ñaøn-vieät thích nhö vaäy
Khoâng öa ngöôøi treû tuoåi.
Khi aáy trong chuøa coù caùc vò Sa-di ñeàu chöùng quaû A-la-haùn. Ví nhö coù ngöôøi choïc töùc sö töû, ñuïng vaøo hoâng noù, laøm noù noåi giaän, neân caùc vò Sa-di ñeàu noùi:
–Ngöôøi ñaøn-vieät kia si meâ, khoâng coù trí tueä, khoâng meán ngöôøi coù ñöùc maø chæ ham ngöôøi giaø caû.
Caùc Sa-di lieàn noùi keä:
Caùc danh töø Tröôûng laõo
Khoâng haún toùc phaûi baïc
Maët nhaên nheo, raêng ruïng
Si meâ khoâng trí tueä.
Ñaùng quyù choã tu phöôùc
Döùt boû caùc ñieàu aùc
Vaø tònh tu phaïm haïnh
Goïi ñoù laø Tröôûng laõo.
Chuùng toâi ñoái khen, cheâ
Khoâng sinh taâm vui, buoàn
Chæ sôï ñaøn-vieät kia
Bò maéc nhieàu toäi loãi
Ñoái vôùi ruoäng phöôùc taêng
Phæ baùng sinh hôn thua.
Ta neân ñeán ñoù ngay
Ñeå cho ñaøn-vieät kia
Khoâng ñoïa vaøo neûo aùc.
Sau ñoù caùc Sa-di
Duøng naêng löïc thaàn thoâng
Hoùa thaønh nhöõng ngöôøi giaø
Toùc baïc, da maët nhaên
Chaân maøy daøi, raêng ruïng
Löng coøng phaûi choáng gaäy
Ñeán nhaø ñaøn-vieät kia.
Ñaøn-vieät thaáy nhö vaäy
Trong taâm raát möøng vui
Ñoát höông, raûi hoa quyù
Voäi thænh caùc vò ngoài

Vöøa ngoài trong choác laùt
Trôû laïi hình Sa-di.
Ñaøn-vieät sinh kinh ngaïc
Sao bieán hoùa nhö theá
Vì uoáng cam loä trôøi
Dung maïo boãng hoùa treû.
Luùc baáy giôø, caùc Sa-di beøn noùi:
–Chuùng toâi ñaâu phaûi laø Daï-xoa hay La-saùt. Vì thaáy ñaøn-vieät löïa choïn ngöôøi giaø caû, ñoái vôùi ruoäng phöôùc taêng maø sinh yù töôûng cao thaáp, laøm hö maát caên laønh cuûa ñaøn-vieät,
cho neân chuùng toâi bieán hoùa nhö theá ñeå cho oâng aên naên söûa ñoåi. Sa-di lieàn noùi keä: Ví nhö con muoãi nhoû Muoán uoáng caïn bieån lôùn Ngöôøi theá gian khoâng theå Löôøng coâng ñöùc chuùng Taêng Taát caû ñeàu khoâng theå Ño löôøng coâng ñöùc Taêng Huoáng moät mình ñaøn-vieät Maø muoán löôøng ñöùc aáy! Vò Sa-di laïi noùi: –Ñaøn-vieät khoâng neân so saùnh hình töôùng giaø treû cuûa chuùng Taêng. Heã laø ngöôøi caàu phaùp thì khoâng neân xem xeùt hình töôùng, chæ chuù troïng trí tueä. Caùc Sa-di tuy coøn treû tuoåi nhöng neáu ñaõ döùt saïch caùc keát söû laäu hoaëc, ñaït ñöôïc Thaùnh ñaïo. Ngöôøi tuy giaø caû maø buoâng lung cuõng goïi laø treû con. Vieäc laøm cuûa ñaøn-vieät khoâng ñuùng, neáu duøng ngoùn tay ñeå ñuïng tôùi ñaùy bieån thì khoâng bao giôø ñöôïc. Cuõng nhö vaäy, ñaøn-vieät muoán duøng trí cuûa mình ño löôøng ruoäng phöôùc, ñeå bieát cao thaáp, cuõng khoâng bao giôø ñöôïc. Ñaøn-vieät haù khoâng nghe kinh Töù Baát Khinh do Nhö Lai noùi ö? Boán thöù khoâng ñöôïc xem thöôøng ñoù laø: 1. Thaùi töû coøn nhoû. 2. Raén con. 3. Ñoám löûa nhoû. 4. Sa-di nhoû tuoåi. Taát caû ñeàu khoâng ñöôïc xem thöôøng. Ñöùc Theá Toân coù noùi thí duï veà quaû xoaøi: beân trong coøn soáng maø beân ngoaøi ñaõ chín, beân ngoaøi coøn soáng maø beân trong ñaõ chín, ñöøng ñaùnh giaù sai laàm ñoái vôùi ngöôøi khaùc, vì trong moät nieäm cuõng coù theå ñaéc ñaïo. Hoâm nay ñaøn-vieät coù loãi raát lôùn, neáu ñaøn-vieät coù thaéc maéc ñieàu chi thì ngay baây giôø haõy hoûi. Töø nay veà sau, ñöøng sinh taâm phaân bieät ñoái vôùi ruoäng phöôùc Taêng nhö theá nöõa. Vò Sa-di noùi keä: Bieån coâng ñöùc chuùng Taêng Khoâng theå ño löôøng ñöôïc Phaät coøn sinh toân kính Duøng traêm baøi keä khen Huoáng chi laø moïi ngöôøi Maø laïi khoâng khen ngôïi. Ruoäng phöôùc laønh roäng lôùn Troàng ít thu lôïi nhieàu Chuùng hoøa hôïp hoï Thích Goïi laø baùu thöù ba Ñoái vôùi caùc ñaïi chuùng. Chôù xem töôùng ñoaùn ngöôøi Khoâng döïa vaøo doøng gioáng Oai nghi, noùi naêng kheùo Chöa bieát ñöùc beân trong Thaáy töôùng ñaõ toân kính

Troâng töôùng tuy coøn nhoû
Nhöng thoâng minh, ñöùc cao.
Khoâng bieát roõ taâm haønh
Maø coù yù khinh thöôøng.
Ví nhö röøng caây lôùn

Cuùc thôm laãn hoa hoâi
Caùc caây tuy khaùc nhau
Nhöng goïi chung laø röøng
Taêng tuy coù treû giaø
Nhöng khoâng neân phaân bieät.
Ca-dieáp muoán xuaát gia
Boû y ñeïp treân ngöôøi
Chæ giöõ y xaáu nhaát
Nhöng giaù ñaùng ngaøn vaøng
Ruoäng phöôùc cuûa chuùng Taêng
Vieäc aáy cuõng nhö vaäy.
Cuùng döôøng ngöôøi thaáp nhaát
Ñöôïc quaû baùo möôøi löïc
Ví nhö nöôùc bieån caû
Khoâng dung chöùa thaây cheát
Bieån Taêng ñoaøn cuõng vaäy
Khoâng chöùa ngöôøi phaù giôùi.
Ñoái vôùi Taêng phaøm phu
Thaáp nhaát, giöõ ít giôùi
Cung kính vaø cuùng döôøng
Seõ ñöôïc quaû baùo lôùn
Vì theá ñoái chuùng Taêng
Tröôûng laõo hay thieáu nieân
Taâm bình ñaúng cuùng döôøng
Khoâng neân sinh phaân bieät.

Luùc ñoù ngöôøi ñaøn-vieät nghe lôøi aáy roài, khaép mình noåi oác, gieo naêm voùc saùt ñaát, caàu xin saùm hoái:

–Con laø keû phaøm phu ngu muoäi coù nhieàu laàm loãi, nguyeän xin saùm hoái. Con coù nhöõng ñieàu thaéc maéc, mong ngaøi giaûi thích cho.

Vò ñaøn-vieät lieàn noùi keä:

Ngaøi coù trí tueä lôùn
Ñaõ xeù toang löôùi nghi
Neáu con khoâng thöa hoûi
Thì chaúng phaûi ngöôøi trí.

Vò Sa-di baûo ñaøn-vieät:

–Tuøy yù ñaøn-vieät hoûi, toâi seõ giaûi thích cho.

Vò ñaøn-vieät hoûi:

–Baïch Ñaïi ñöùc, kính tin Phaät vaø Taêng thì kính tin Phaät hôn hay kính tin Taêng hôn?

Sa-di ñaùp:

–Ñaøn-vieät khoâng bieát coù ba ngoâi baùu ö?

Vò ñaøn-vieät noùi: –Con tuy ñaõ bieát coù ba ngoâi baùu, nhöng trong ba ngoâi baùu leõ naøo laïi khoâng coù moät baùu naøo laø hôn heát hay sao? Sa-di ñaùp: –Toâi ñoái vôùi Phaät vaø Taêng khoâng thaáy coù söï hôn keùm. Vò Sa-di lieàn noùi keä: Baø-la-moân cao quyù Teân laø Ñoät-la-xaø Khen cheâ, Phaät khoâng ñoäng Beøn cuùng Phaät thöùc aên Nhöng Ñöùc Phaät khoâng nhaän Ba coõi khoâng theå tieâu Neân ñoå heát xuoáng soâng Khoùi löûa cuøng boác leân. Cuø-ñaøm-di daâng y Phaät daïy cuùng döôøng Taêng Do vì nhaân duyeân naøy Neân ba ngoâi bình ñaúng. Ñaøn-vieät noùi: –Neáu nhö Phaät vaø Taêng bình ñaúng khoâng khaùc thì taïi sao Ñöùc Phaät ñoå thöùc aên xuoáng soâng maø khoâng cho chuùng Taêng? Sa-di ñaùp: –Ñöùc Nhö Lai ñoái vôùi thöùc aên khoâng coù taâm boûn seûn, chæ vì muoán hieån baøy coâng ñöùc, naêng löïc cuûa chuùng Taêng cho neân Ngaøi laøm nhö vaäy. Vì sao? Vì Ñöùc Phaät quaùn thaáy thöùc aên naøy khoâng ai trong ba coõi aên coù theå tieâu ñöôïc, neân Ngaøi ñoå thöùc aên xuoáng soâng, löûa lieàn boác leân. Nhöng Cuø-ñaøm-di daâng y leân Ñöùc Phaät, Ñöùc Phaät chuyeån y aáy laïi cho chuùng Taêng. Chuùng Taêng thoï y aáy roài khoâng coù söï khaùc nhau. Vì theá neân bieát, chuùng Taêng coù ñöùc lôùn, ñöôïc ñaïi danh xöng, Phaät vaø Taêng khoâng khaùc nhau. Luùc aáy ngöôøi ñaøn-vieät lieàn noùi: –Baïch Ñaïi ñöùc, töø nay veà sau, ñoái vôùi chuùng Taêng hoaëc giaø hoaëc treû, con ñeàu cung kính vôùi taâm bình ñaúng, khoâng coù söï phaân bieät. Vò Sa-di noùi: –Neáu ñaøn-vieät laøm ñöôïc nhö vaäy thì chaúng bao laâu seõ ñöôïc ñaïo kieán ñeá. Vò Sa-di lieàn noùi keä: Ña vaên cuøng Trì giôùi Thieàn ñònh vaø Trí tueä Ngöôøi höôùng ñeán ba Thöøa Ñaéc quaû vaø caùc höôùng. Thí nhö soâng Taân-ñaàu Chaûy ra nôi bieån lôùn Caùc baäc Hieàn thaùnh naøy Ñeàu vaøo bieån chuùng Taêng. Thí nhö trong nuùi Tuyeát Coù ñuû caùc thuoác hay Cuõng nhö maûnh ruoäng toát

Giuùp haït gioáng theâm lôùn

Baäc Hieàn thieän trí tueä

Ñeàu töø Taêng maø ra.

Sa-di ñoïc keä xong, noùi:

–Chaúng leõ ñaøn-vieät khoâng nghe trong kinh noùi: Coù ba vò thuoäc doøng hoï cao quyù laø

A-ni-löï-ñaàu, Nan-ñeà vaø Kieàm-tyø-la. Vò ñaïi töôùng quyû thaàn teân Giaø-phu ñaõ baïch Phaät:

“Baïch Ñöùc Theá Toân, taát caû theá giôùi, hoaëc trôøi, hoaëc ngöôøi, hoaëc Thieân ma, hoaëc Phaïm vöông, neáu taâm nghó ñeán ba vò thuoäc doøng hoï cao quyù naøy thì hoï seõ laøm cho ngöôøi ñoù ñöôïc an vui, lôïi ích.” Chæ nieäm ba vò trong Taêng coøn coù lôïi ích an vui, huoáng chi laø caû ñaïi chuùng.

Sa-di lieàn noùi keä:

Ba vò khoâng thaønh Taêng

Nghó nhôù ñöôïc lôïi ích

Nhö töôùng quyû kia noùi
Chöa goïi laø nieäm Taêng
Coøn coù lôïi ích lôùn
Huoáng gì laø nieäm Taêng.
Vì vaäy oâng neân bieát
Caùc vieäc thieän coâng ñöùc
Ñeàu töø Taêng maø ra.
Thí nhö trôøi möa lôùn
Chæ bieån ñuû söùc chöùa
Chuùng Taêng cuõng nhö vaäy
Thoï ñöôïc möa phaùp lôùn
Vì theá ñaøn-vieät neân
Chuyeân taâm nghó nhôù Taêng.
Chuùng Taêng maø nhö theá
Laø taäp hôïp caùc thieän
Ñaïi chuùng ñaõ giaûi thoaùt
Taêng nhö ñoaøn quaân maïnh
Phaù ñöôïc giaëc ma oaùn,
Chuùng Taêng ñöôïc nhö theá
Laø röøng caây thaéng trí
Taát caû caùc haïnh laønh
Chöùa nhoùm ôû trong Taêng
Höôùng ba Thöøa giaûi thoaùt
Laø ñoaøn theå lôùn maïnh.
Luùc vò Sa-di noùi keä khen ngôïi nhö vaäy, thì ngöôøi ñaøn-vieät vaø quyeán thuoäc raát vui möøng, ñeàu chöùng ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.